

KOMENTÁŘ

4. 4. 2023

Důchody a důchodci v Jihomoravském kraji v roce 2022

Na konci roku 2022 v Jihomoravském kraji pobíralo některý z důchodů 325 tis. osob, z toho necelých 263 tis. osob pobíralo starobní důchod, popř. starobní důchod se souběhem s vdovským či vdoveckým důchodem. Průměrná výše samostatného starobního důchodu dosáhla částky 17 910 Kč, samostatný starobní důchod mužů činil 19 549 Kč a důchod žen 16 417 Kč. Mezi příjemci starobního důchodu bylo v prosinci minulého roku i 106 osob ve věku sto a více let.

Mezi osobami pobírajícími některý z důchodů v Jihomoravském kraji na konci roku 2022 převažovaly ženy. Jejich podíl do roku 2015 přesahoval 60 % z celkového počtu důchodců, ale postupně se snižoval a v roce 2022 činil 58,9 %. **V roce 2022 tak bylo mezi příjemci důchodů 191,4 tis. žen a 133,6 tis. mužů**, jejich počet se meziročně snížil – u mužů o 109, u žen o 1 447. V porovnání s rokem 2017 počet mužů pobírajících některý z důchodů vzrostl o 1,1 tis., počet žen poklesl o 4,8 tis.

Tab. 1 Příjemci důchodů v Jihomoravském kraji (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ, MPSV

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Důchody celkem	328 649	329 359	329 951	328 546	326 536	324 980
v tom důchody:						
starobní plný ¹⁾	266 644	267 495	268 138	266 668	264 474	262 853
starobní poměrný ¹⁾	885	819	783	787	779	828
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	21 095	20 451	19 936	19 369	18 989	18 453
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	9 749	9 999	10 231	10 476	10 679	10 818
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	23 343	23 890	24 321	24 696	25 010	25 546
vdovský celkem ²⁾	61 373	60 672	60 107	59 171	58 880	58 054
vdovecký celkem ²⁾	10 588	10 545	10 520	10 511	10 537	10 533
sirotčí	3 906	3 885	3 869	3 934	4 043	4 030

¹⁾ příjemci důchodu vč. souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem

²⁾ příjemci vdovských/vdoveckých důchodů vč. souběhu se starobním nebo invalidním důchodem

Téměř jedna pětina všech příjemců důchodů v kraji (58,1 tis., tj. 17,9 % z celku) byly ženy pobírající **vdovský důchod** (včetně souběhu se starobním nebo invalidním důchodem). Ve vývoji jejich počtu je zřejmý postupný pokles (meziroční pokles o 826 žen, proti roku 2017 pokles o 3,3 tis.). Počet mužů pobírajících **vdovecký důchod** se meziročně nepatrně snížil (o 4 osoby), oproti roku 2017 byl zaznamenán pokles o 55 mužů.

Celkem 54,8 tis. osob (16,9 % z celkového počtu) pobírá některou ze **tří kategorií invalidního důchodu**. V porovnání stavu v roce 2022 s rokem 2017 se počet osob pobírajících invalidní důchod 1. stupně zvýšil o 2 203 pobírajících, u 2. stupně došlo k nárůstu o 1 069 osob. Naproti tomu počet osob s invalidním důchodem 3. stupně poklesl o 2 642 osob.

Jihomoravský kraj výší celkového důchodu **dlouhodobě zaostává za průměrem České republiky**. V roce 2022 **celkový důchod** vyplácený v Jihomoravském kraji **dosáhl částky 16 981 Kč** a proti průměru ČR byl o 339 Kč nižší, ve srovnání s ostatními kraji byl 4. nejnižší.

KOMENTÁŘ

Tab. 2 Průměrná výše důchodů v Jihomoravském kraji (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ, MPSV

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Důchody celkem	11 219	11 727	12 749	13 683	14 528	16 981
v tom důchody:						
starobní plný ¹⁾	11 719	12 279	13 331	14 343	15 280	17 910
starobní poměrný ¹⁾	4 402	4 603	5 334	5 847	6 141	7 207
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	10 630	11 058	11 903	12 739	13 458	15 659
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	6 948	7 224	7 945	8 539	8 950	10 461
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	6 017	6 227	6 875	7 394	7 674	8 923
vdovský celkem ²⁾	12 338	12 899	14 115	15 119	16 086	18 803
vdovecký celkem ²⁾	13 894	14 559	15 866	17 007	18 148	21 229
sirotčí	6 027	6 301	7 012	7 606	7 954	9 321

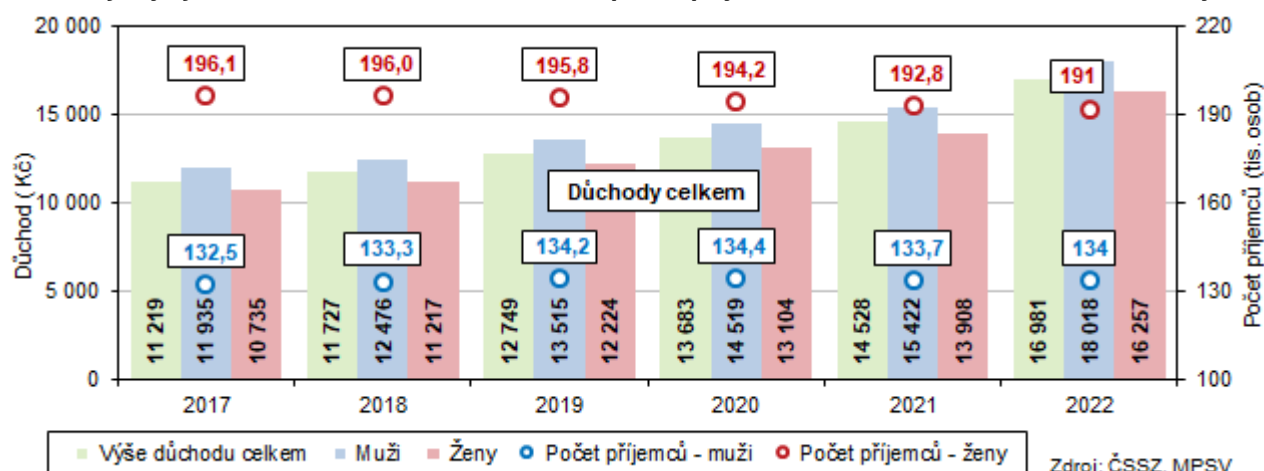
¹⁾ důchod bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem

²⁾ vdovský/vdovecký důchod vč. souběhu se starobním nebo invalidním důchodem

Čtyři pětiny z celkového počtu osob pobírajících důchod tvořili starobní důchodci. Na konci roku 2022 **starobní důchod** (starobní důchod vč. souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v kraji pobíralo 262,9 tis. osob, tj. 80,9 % z celkového počtu osob pobírajících důchod. Meziročně jejich počet poklesl o 1 621 osob. I mezi příjemci starobního důchodu převažují ženy, v roce 2022 bylo v kraji 158,7 tis. žen (meziroční pokles o 1 522) a 104,2 tis. mužů (meziroční pokles o 99). Počet mužů se proti roku 2017 zvýšil o 1,7 tis., počet žen poklesl o 5,5 tis.

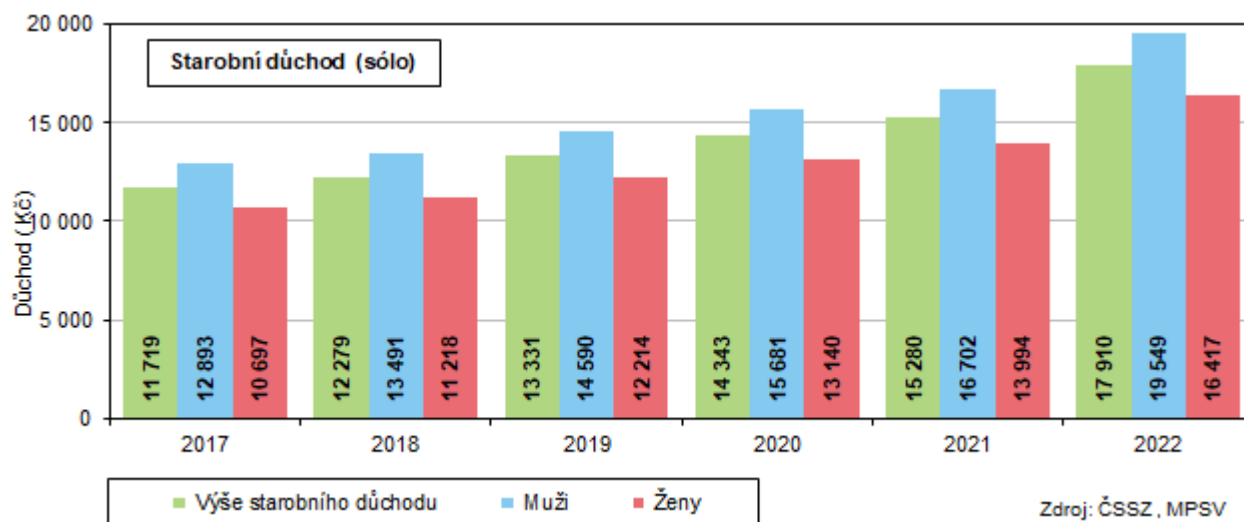
Průměrný starobní důchod (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v Jihomoravském kraji, který na konci roku 2022 činil **17 910 Kč**, byl proti průměru ČR nižší o 188 Kč a ve srovnání s ostatními kraji byl 6. nejvyšší. Nejvyšší důchody celkové i starobní byly v prosinci roku 2022 vypláceny v hl. m. Praze. Nejnižší celkové důchody měli důchodci v Ústeckém kraji, nejnižší starobní důchody pobírali důchodci žijící v Karlovarském kraji. **Starobní „sólo“ důchod mužů v Jihomoravském kraji dosáhl v prosinci 2022 částky 19 549 Kč a o 3 132 Kč převyšoval důchod žen (16 417 Kč).** Rozdíl mezi důchody mužů a žen se každoročně zvyšuje, v roce 2017 činil rozdíl „jen“ 2 195 Kč.

Graf 1 Vývoj výše důchodu celkem a celkového počtu příjemců důchodu v Jihomoravském kraji

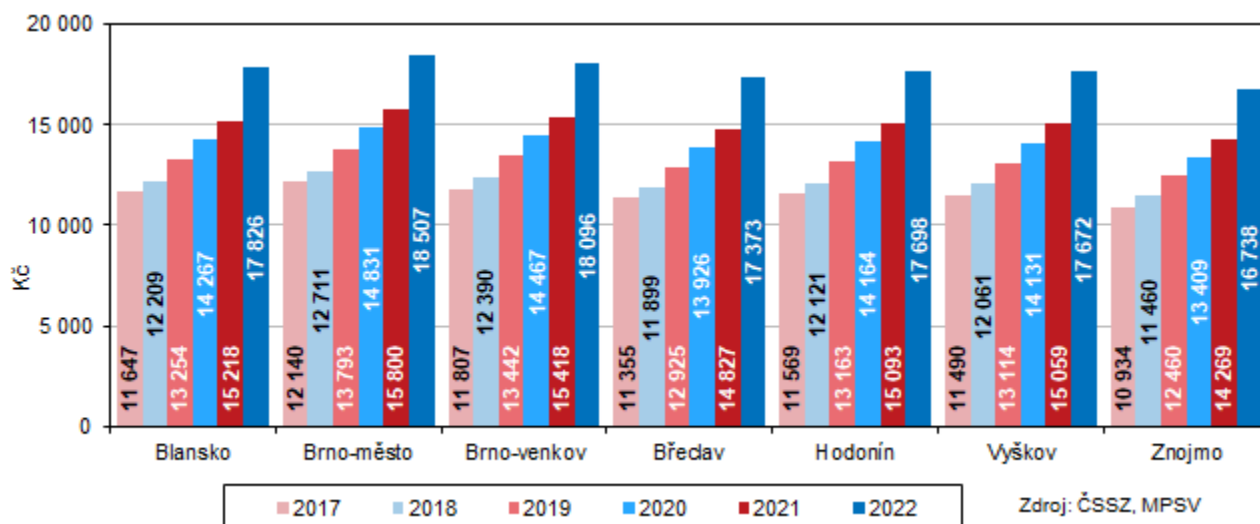
KOMENTÁŘ

Graf 2 Vývoj výše starobního důchodu v Jihomoravském kraji (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu)

Vývoj výše starobních důchodů v okresech Jihomoravského kraje (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v minulých letech zobrazuje graf 3. Nejvyšší starobní důchody byly v uplynulých letech vypláceny v okrese Brno-město, nejnižší v okrese Znojmo.

Graf 3 Starobní důchod v okresech Jihomoravského kraje (stav v prosinci)
(bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu)

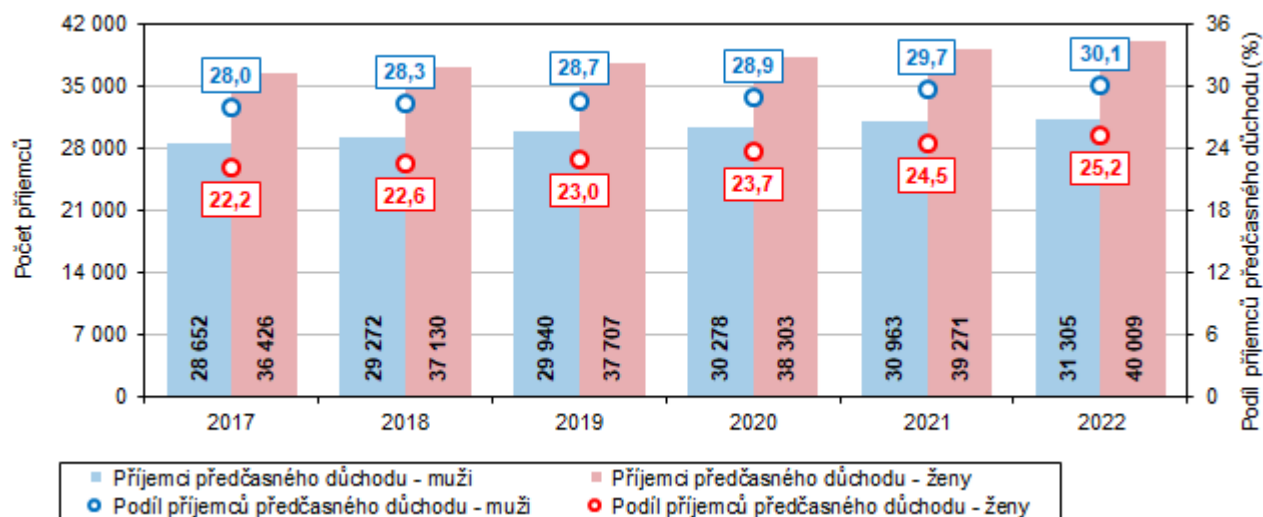

Mezi příjemci starobního důchodu (vč. souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem bez poměrného starobního důchodu) bylo na konci roku 2022 **71,3 tis. příjemců předčasného starobního důchodu** (meziročně o 1 080 osob více). **Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na celku se postupně zvyšuje**, v roce 2017 činil 24,4 % a v roce 2022 již 27,1 %. U mužů v kraji byl na konci roku 2022 podíl předčasných důchodů výrazně vyšší (30,1 % proti 25,2 % u žen). V porovnání s rokem 2017 se ale výrazněji zvýšil počet pobírajících předčasný důchod mezi ženami – nárůst o 3,6 tis., počet mužů s předčasným

KOMENTÁŘ

důchodem se zvýšil o 2,7 tis. Z okresů kraje byl nejvyšší podíl předčasných důchodů celkem i podle pohlaví v okrese Znojmo (42,4 % celkem, 46,9 % u mužů a 39,3 % u žen), nejnižší pak ve všech kategoriích v Brně-městě (19,3 % celkem, 20,8 % u mužů a 18,4 % u žen).

Graf 4 Příjemci předčasného starobního důchodu podle pohlaví v Jihomoravském kraji
(včetně souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu)

Podrobný výčet výše důchodů podle druhu a pohlaví v okresech Jihomoravského kraje v tabulce 3 je dokladem toho, že **výše důchodů mužů je výrazně vyšší**, jedinou výjimkou jsou sirotčí důchody – v kraji celkem a v 5 okresech byl důchod žen vyšší.

Invalidní důchody u mužů byly v případě 3. a 2. stupně invalidity nejvyšší v okrese Brno-venkov, u žen byly nejvyšší invalidní důchody pro invaliditu 3. stupně vypláceny také v okrese Brno-venkov, 2. stupně v okrese Vyškov. Nejvyšší invalidní důchody 1. stupně pro obě pohlaví byly vypláceny v okrese Blansko. Nejvyšší vdovské či vdovecké důchody byly stejně jako starobní důchody vypláceny v Brně-městě. Nejvyšší sirotčí důchod pro muže byl vyplácen v okrese Vyškov, pro ženy pak v okrese Brno-venkov.

KOMENTÁŘ

Tab. 3 Důchody v okresech Jihomoravského kraje podle pohlaví (stav v prosinci 2022)

Zdroj: ČSSZ, MPSV

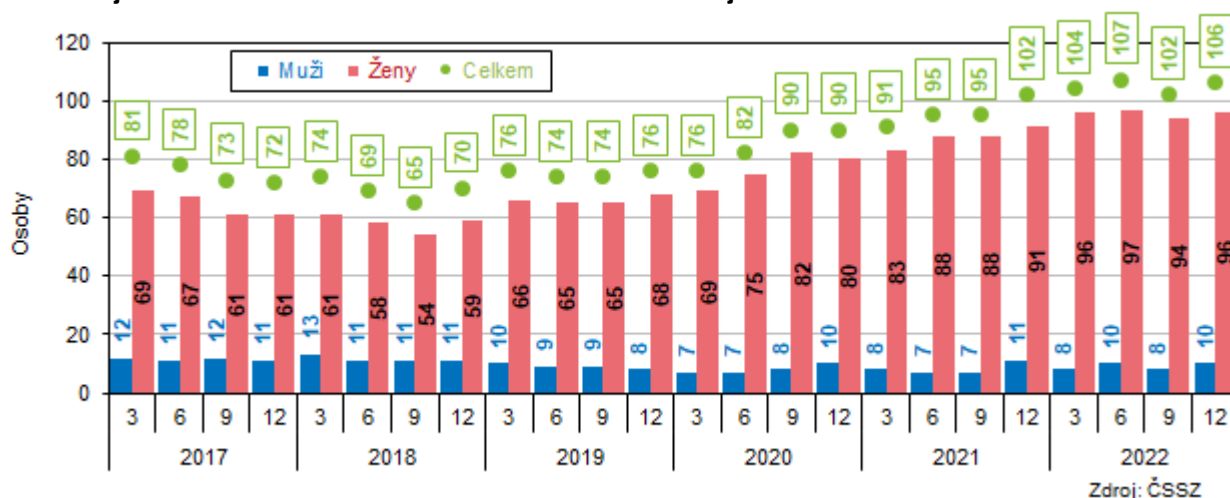
	Jm kraj	Blansko	Brno -město	Brno -venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Průměrná měsíční výše důchodu - muži								
Důchody celkem	18 018	17 769	18 789	18 280	17 264	17 442	18 029	17 163
v tom důchody:								
starobní plný ¹⁾	19 549	19 417	20 196	19 843	18 898	19 416	19 339	18 213
starobní poměrný ¹⁾	7 673	7 407	7 526	8 745	7 041	8 004	7 444	8 240
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	16 058	16 471	15 692	16 763	15 794	16 104	16 190	15 371
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	10 800	11 033	10 344	11 194	10 640	11 046	10 901	10 536
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	9 234	9 491	8 964	9 395	9 171	9 303	9 260	9 085
vdovecký celkem ²⁾	21 229	20 983	22 040	21 444	20 330	21 043	20 710	20 029
sirotčí	9 278	9 344	9 236	9 491	9 229	9 138	9 683	8 857
Průměrná měsíční výše důchodu - ženy								
Důchody celkem	16 257	16 061	17 023	16 131	15 711	15 779	16 096	15 547
v tom důchody:								
starobní plný ¹⁾	16 417	16 275	17 130	16 378	15 944	16 047	16 103	15 338
starobní poměrný ¹⁾	6 406	5 677	6 380	7 029	5 515	5 942	7 032	6 596
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	15 177	15 532	14 990	15 665	14 835	15 047	15 100	14 801
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	10 139	10 324	9 926	10 285	10 114	10 184	10 339	10 009
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	8 665	8 863	8 564	8 733	8 666	8 690	8 599	8 494
vdovský celkem ²⁾	18 803	18 612	19 712	18 608	18 358	18 428	18 397	17 919
sirotčí	9 360	9 586	9 310	9 685	9 322	8 911	9 527	9 268

¹⁾ starobní důchod bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem

²⁾ vč. souběhu se starobním nebo invalidním důchodem

Jako doplnění je možno uvést informaci o počtu sto a víceletých příjemců starobních důchodů. **V prosinci 2022 bylo v Jihomoravském kraji 106 starobních důchodců ve věku 100 a více let** (96 žen a 10 mužů). Jejich celkový počet byl v pětiletém porovnání nejvyšší na konci června 2022 (107).

Graf 5 Příjemci starobního důchodu v Jihomoravském kraji ve věku 100 a více let

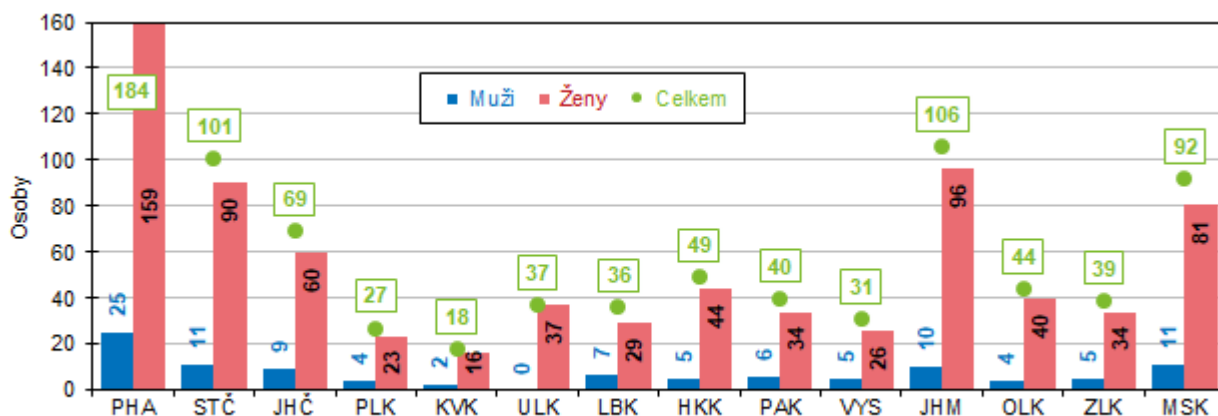

Zdroj: ČSSZ

KOMENTÁŘ

V České republice bylo na konci roku 2022 evidováno celkem **873 starobních sto a víceletých důchodců** – to je o 60 více než ke konci roku 2021. Nejvíce jich žilo v Praze (184), v Jihomoravském kraji byl jejich počet 2. nejvyšší. První v pořadí krajů je Praha i v případě, že přepočteme počet stoletých a starších na sto tisíc příjemců starobního důchodu (73,1), Jihomoravský kraj je s hodnotou 40,3 na 3. místě, po kraji Jihočeském (46,2). Nejméně sto a víceletých důchodců v absolutním vyjádření bylo v roce 2022 v Karlovarském kraji (18), v relativním vyjádření v Plzeňském kraji (20,5 sto a víceletých na sto tisíc důchodců).

Graf 6 Příjemci starobního důchodu ve věku 100 a více let podle krajů (stav v prosinci 2022)

Zdroj: ČSSZ

Související odkazy:

[Veřejná databáze ČSÚ – sociální zabezpečení](#)

[ČSSZ – důchodová statistika](#)

Kontakt:

Bc. Kateřina Klesnilová

Krajská správa ČSÚ v Brně

e-mail: katerina.klesnilova@czso.cz

tel.: 542 528 200